

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 20. september 2024

Rettens nr. 3-18033/2023

Politiets nr. SSK-2022-3100101-77

Erstatningssøgende

mod

Anklagemyndigheden

Tilkendegivelse af 23. juni 2023 er modtaget den 3. juli 2023.

Erstatningssøgende var i tiden fra den 24. november 2021 til den 7. januar 2022 varetægtsfængslet in absentia, hvorefter han blev anholdt den 6. januar 2022 og varetægtsfængslet fra den 7. januar 2022 til den 7. maj 2022 mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21, og herefter fra den 7. maj 2022 til den 28. november 2022 mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, og endelig fra den 28. november 2022 til den 13. december 2022 i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1.

Erstatningssøgende blev ved Københavns Byrets dom af 28. november 2022 fundet skyldig i den rejste tiltale. Der blev ikke fastsat en straf i medfør af straffelovens § 83.

Erstatningssøgende fremsatte ved e-mail af den 13. december 2022 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 2.

Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet besluttede den 23. februar 2023 ikke at imødekomme erstatningskravet for frihedsberøvelse samt øvrige straffeprocessuelle indgreb.

Rigsadvokaten tiltrådte den 5. juni 2023 statsadvokatens afgørelse.

Påstande

Erstatningssøgende har fremsat krav om erstatning på 501.900 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 13. december 2022.

Erstatningskravet er opgjort således:

1. døgn	7.100 kr.
165 døgn á 1.800 kr.	297.000 kr.

203 døgn á 900 kr.	182.000 kr.
16 døgn á 900 kr.	14.400 kr.
legemsundersøgelse	1.400 kr.
<u>I alt</u>	<u>501.900 kr.</u>

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

Der er enighed om opgørelsen af kravet.

Sagens oplysninger

I forbindelse med en episode i Guineabugten den 24. november 2021 blev erstatningssøgende såret og fik ombord fregatten Esbern Snare amputeret sit ene ben. Han blev efterfølgende indlagt på et hospital i Ghana for at modtage lægefaglig behandling.

Den 25. november 2021 blev han sammen med tre medsigtede varetægtsfængslet in absentia af Københavns Byret som sigtet for forsøg på manddrab, jf. straffelovens § 237, stk. 1, jf. § 21.

Den 16. december 2021 fremsatte Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet en anmodning om international retshjælp til de kompetente judicielle myndigheder i Ghana:

"...

På vegne af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet skal jeg hermed i henhold til principperne i Den Europæiske Konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager anmode de kompetente judicielle myndigheder i Ghana om bistand i forbindelse med en igangværende efterforskning vedrørende drabsforsøg.

Det skal samtidig oplyses, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet er udpeget som judicial myndighed i Danmark.

...

Den ønskede retshjælp:

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet anmoder de kompetente judicielle myndigheder i Ghana om bistand til følgende efterforskningskridt:

1: Grundet den sigtedes helbredsmæssige tilstand, anmodes der om tilladelse til, at den sigtede snarest muligt og senest den 19. december 2021, indlægges til videre behandling på International Maritime Hospital (IMaH) i Tema, Ghana.

2: Da den sigtede er varetægtsfængslet af de danske myndigheder, anmodes der endvidere om, at de ghanesiske politimyndigheder vil forestå bevogtning af den sigtede under indlæggelsen, samt at en repræsentant for de danske myndigheder kan være til stede på hospitalet under den sigtedes indlæggelse (uden at udøve myndighedskompetence).

Baggrund for anmodningen:

Med baggrund i en beslutning fra Det Danske Folketing er der for øjeblikket udstationeret

et orlogsfartøj fra det danske forsvar, som har til opgave at forebygge og bekæmpe pirateri i det internationale farvand i Guineabugten.

I forbindelse med en hændelse den 24. november 2021, hvor det danske forsvar ville foretage standsning af et skib med formodede pirater, blev de danske styrker beskudt, hvorefter de besvarede ilden. Under skudvekslingen kom ovennævnte sigtede til skade med sit ene ben, hvilket har resulteret i amputation af dette ben.

Efter operationen har sigtede nu en endnu ikke kontrolleret infektion, hvorfor der er et akut behov for snarest muligt at få sigtede overflyttet til et dansk hospital, som har tilstrækkelige faciliteter og kapacitet til at forestå den yderligere behandling af sigtede. Det er vurderet af det lægelige personale, som har forestået den hidtidige behandling, at overflytningen til et hospital skal ske snarest muligt og senest den 19. december 2021. Det er ligeledes vurderet, at International Maritime Hospital (IMaH) i Tema, Ghana, vil kunne forestå den fortsatte behandling.

Det danske orlogsfartøj anløber havnen, Tema, ved Accra i Ghana, fredag den 17. december 2021, hvorfra den sigtede kan overflyttes til hospitalet snarest muligt.

Da den sigtede er varetægtsfængslet af de danske myndigheder, anmodes der om, at ghanesiske politimyndigheder foretager bevogtning af ham under hele indlæggelsen. Med baggrund i at han under indlæggelsen fortsat er i dansk varetægt, anmodes der om, at en repræsentant for de danske myndigheder kan tillades at være til stede på hospitalet under hele indlæggelsen, dog uden at vedkommende har myndighedsudøvelse.
..."

Af skrivelse fra International Maritime Hospital (GH) LTD af 31. december 2021 fremgår følgende:

"...

[Udeladt]

[Udeladt]

..."

Af e-mail af 31. december 2021 fra konsulen ved den danske repræsentation i Ghana til den fungerende vicepolitiinspektør ved Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet fremgår følgende:

"...

Så kom svaret fra Dr. ..., som jeg har haft kontakt til i dag vedrørende to spørgsmål om-kring udskrivning og det videre forløb:

CITB

Hello ...,

Erstatningssøgende has been discharged by the surgeon. A formal update will be sent to you shortly. The concerns in point No. 2 are well noted. We will provide the needed support. Thank you very much.

..."

Erstatningssøgende blev ifølge de foreliggende oplysninger udskrevet fra hospitalet den 31. december 2021 og siden bragt til Danmark.

Den 5. januar 2022 pålagde justitsministeren Rigsadvokaten at standse forfølgningen mod de tre medsigtede. Justitsministeren vurderede, at der ikke skulle gives Rigsadvokaten et tilsvarende pålæg om at standse forfølgningen mod erstatningssøgende. Begrundelsen var følgende:

"...

Pålæg om at standse forfølgning i straffesag

Den 24. november 2021 blev fire formodede pirater af formodet nigeriansk nationalitet frihedsberøvet ombord på den danske fregat Esbern Snare. De fire er p.t. af Københavns by-ret varetægtsfængslet *in absentia* sigtet for forsøg på manddrab, jf. straffelovens § 237, jf. § 21, over for danske soldater. Efter indstilling fra skibslægen på Esbern Snare blev den ene af de fire den 19. december 2021 overført til lægefaglig behandling på International Maritime Hospital (GH) Lft. i Ghana, hvor den pågældende fortsat befinder sig. Den på-gældende er nu blevet erklæret klar til udskrivning og bringes efter planen til Danmark mhp. retsforfølgning.

I medfør af retsplejelovens § 98, stk. 3, 1. pkt., pålægger jeg hermed anklagemyndigheden at standse forfølgningen mod de tre formodede pirater, der er frihedsberøvet ombord på Esbern Snare, ved at meddele dem tiltalefrafald, jf. retsplejelovens § 722, stk. 2.

Baggrunden er, at det ikke vil være muligt at udlevere de pågældende til retsforfølgning i nærområdet, hvor de forhold, de er sigtet for at have begået, har fundet sted.

Retsforfølgning vil derfor i givet fald skulle ske i Danmark. De formodede pirater har ingen tilknytning til Danmark, de forhold, der sigtet for at have begået, har fundet sted langt fra Danmark, ligesom hverken helbredsmæssige eller retlige forhold vurderes at forhindre, at tre af de formodede pirater kan løslades til søs i nærområdet. Der er endvidere for disse tre formodede piraters vedkommende ingen reel udsigt til, at de pågældende, hvis de ikke bringes til Danmark på grund af retsforfølgning her i landet, vil komme til Danmark.

Hvis de pågældende bringes hertil som led i retsforfølgningen, er der - uanset om de ender med at blive straffet for de påsigtede forhold eller ikke - en risiko for, at de ikke efterfølgende tvangsmæssigt vil kunne udsendes til deres hjemland f.eks. på grund af Danmarks internationale forpligtelser med den konsekvens, at de pågældende vil komme til at opholde sig i Danmark på ubestemt tid. En sådan udvikling vil potentielt kunne skabe et incitament hos andre til at begå strafbare handlinger med det formål at blive retsforfulgt i Danmark, hvilket betydeligt vil kunne svække Danmarks muligheder for i fremtiden at tage del i internationale operationer som den foreliggende.

Henset til omstændighederne omkring konfrontationen med og pågribelsen af de formodede pirater, herunder at ingen af de danske soldater kom til skade som følge af det angreb, som de formodede pirater er sigtet for, vurderes yderligere retsforfølgning ikke at være påkrævet af hverken individual - eller generalpræventive hensyn. Der vurderes heller ikke i øvrigt at være hensyn til retsfølelsen i Danmark, som med vægt taler for retsforfølgning her i landet. Samlet set vurderes der på den anførte baggrund ikke at være vægtige almene hensyn, som taler imod tiltalefrafald.

Der er således tale om en helt særlig situation, og det vurderes på denne baggrund, at der foreligger særlige forhold, og at påtale ikke kan anses for påkrævet af almene hensyn, jf. retsplejelovens § 722, stk. 2. Justitsministeriet vurderer derudover på baggrund af oplysninger om efterforskningen modtaget fra SØIK, at de bevismæssige og retlige betingelser for at gennemføre sagen til domfældelse må antages at være til stede, idet ministeriet herved lægger særlig vægt på, at forklaringerne fra hhv. helikopterpersonellet og frømandene efter det oplyste understøttes af videomaterialet.

For så vidt angår den fjerde formodede pirat, der har modtaget lægefaglig behandling på International Maritime Hospital (GH) Ltd. i Ghana, kan den pågældende af helbredsmæssige og retlige grunde ikke løslades til søs og forventes derfor at blive bragt til Danmark. Der vurderes derfor ikke at gøre sig de samme forhold gældende for denne fjerde formodede pirat, som for de øvrige, der som anført vurderes at kunne løslades i nærområdet.

..."

Den 6. januar 2022 meddelte Rigsadvokaten de tre medsigtede tiltalefrafald.

Erstatningssøgende blev anholdt den 6. januar 2022 og varetægtsfængslet den 7. januar 2022. Han blev siden frihedsberøvet frem til dom, idet mistankegrundlaget den 7. maj 2022 ændredes til overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1. Der blev udfærdiget anklageskrift den 9. maj 2022, som blev modtaget i byretten den 23. maj 2022.

Den 28. november 2022 afsagde Københavns Byret dom i sagen. Erstatningssøgende blev varetægtsfængslet efter dom i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, frem til den 13. december 2022, hvor han blev løsladt til Center Sandholm.

Ved afgørelse af 23. februar 2023 afslog Statsadvokaten for Særlig Krimina-

litet erstatningssøgendes krav om erstatning med følgende begrundelse:

"...

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Det fremgår af retsplejelovens § 1018 a, at den der har været anholdt eller vare-tægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning har krav på den derved tilføjede skade, såfremt påtale opgives eller tiltalte frifindes, uden at dette er begrundet i, at han findes u-tilregnelig. Allerede fordi din klient hverken er blevet frifundet eller har modtaget en påtaleopgivelse, er der ikke hjemmel til at anvende retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, i denne sag.

Jeg finder således, at din anmodning om erstatning afgøres efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 2, hvoraf det fremgår, at selvom betingelserne for at yde erstatning efter stk. 1, ikke er opfyldt, kan erstatning ydes, såfremt den under sagen anvendte frihedsberøvelse ikke står i rimeligt forhold til strafforfølgningens udfald eller det af andre særlige grunde findes rimeligt.

Af § 1018 a, stk. 3, fremgår, at erstatning kan nedsættes eller nægtes, såfremt den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningerne.

Selv om din klient fik strafforfald, finder jeg ikke grundlag for at yde erstatning.

...

Erstatningssøgende blev ved Københavns Byrets dom den 28. november 2022 fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 252, men meddelt strafforfald i medfør af straffelovens § 83. Det fremgår af Københavns Byrets dom af 28. november 2022, afsnittet Rettens begrundelse og afgørelse, side 29, at retten ved sin afgørelse lagde til grund, at:

- gruppen med tiltalte [Erstatningssøgende] iblandt var taget ud på havet for at begå kriminalitet og må betegnes som en piratgruppe
- tiltalte [Erstatningssøgende] var ifølge sin forklaring bekendt med, at der skulle være våben med ombord
- pirateri [medfører] voldelig adfærd også over for sikkerhedsgrupper da tiltalte
- [Erstatningssøgende] tog med gruppen ud til pirateri med mulig gidseltagning og våben ombord, må det anses for sandsynligt, at der ville kunne blive tale om at skyde mod nogen eller at det ville kunne komme til en skudveksling

Der henvises i øvrigt til dommen.

Jeg finder på den baggrund, at Erstatningssøgende selv har givet anledning til varetægtsfængslingen.

Jeg finder således, at det må have været påregneligt for Erstatningssøgende, at han ved ovenfor beskrevne adfærd, kunne blive udsat for et straffeprocessuelt indgreb, der kunne give anledning til anholdelse og varetægtsfængsling, idet tiltalte har begået kriminalitet og har udvist grov uforsigtighed.

...

Det er min opfattelse, at Erstatningssøgende ved at udvise den adfærd, der blev lagt til grund i dommen, har givet anledning til hele den periode, hvor han har været frihedsberøvet, idet han ved at begå alvorlig kriminalitet, må have indset, at det kunne føre til en længere varetægtsfængsling.

I forhold til den lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold som Erstatningssøgende må have været udsat for, skal dette spørgsmål ses i relation til de straf-

feprocessuelle indgreb han har været udsat for, herunder særligt frihedsberøvelsen.

For så vidt angår den beskrevne forstyrrelse af Erstatningssøgendes forhold, herunder at Erstatningssøgende ikke har kunnet deltage i sin datters begravelse og har haft begrænset kontakt til familien generelt, er det ligeledes min opfattelse, at det må have været påregneligt for Erstatningssøgende, at han ved sin adfærd, kunne blive udsat for et straffeprocessuelt indgreb, der kunne give anledning til anholdelse og varetægtsfængsling og i den forbindelse be-grænset kontakt til familien, hvorfor jeg finder, at der ikke skal ydes erstatning herfor.

I forhold til erstatning for amputationen af Erstatningssøgendes ben er dette ikke er indgreb, som er foretaget som led i strafferetlig forfølgning, og der kan på den baggrund ikke ydes erstatning herfor. Allerede fordi amputationen af Erstatningssøgendes ben ikke er et straffeprocessuelt indgreb, kan der for de af amputationen afledte erstatningskrav for manglende protese, mangelfuld medicinsk behandling og genoptræning, ikke ydes erstatning.

For så vidt angår legemsundersøgelse fremgår det af Rigsadvokatens Meddelelse om Erstatning, at der som udgangspunkt ikke ydes erstatning for en legemsundersøgelse, der foretages i forbindelse med en frihedsberøvelse.

..."

Efter klage fra erstatningssøgende tiltrådte Rigsadvokaten ved afgørelse af af 5. juni 2023 Statsadvokaten for Særlig Kriminalitets afgørelse om, at der ikke skulle ydes erstatning. Begrundelsen i Rigsadvokatens afgørelse er sålydende:

"...

Begrundelse

Jeg er enig med Statsadvokaten i, at der er et misforhold mellem den under sagen anvendte frihedsberøvelse i 384 dage og den idømte straf, der bortfaldt.

Jeg finder dog, ligesom Statsadvokaten, at din klient ud fra en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder, har udvist egen skyld i en sådan grad, at der ikke skal ydes erstatning jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Jeg kan henvise til begrundelsen for egen skyld i Statsadvokatens afgørelse af 23. februar 2022.

Jeg har ligesom Statsadvokaten lagt vægt på din klients mistankepådragende og uforsigtige adfærd forud for strafforfølgningen.

Jeg kan i den forbindelse henvise til Københavns Byrets dom af 28. november 2022, hvor din klient blev fundet skyldig i medvirken til forsættig fareforvoldelse efter straffelovens 5252, stk. 1. Retten har i sin begrundelse for afgørelsen bl.a. lagt vægt på følgende:

“Tiltalte var ifølge sin forklaring bekendt med, at der skulle våben med ombord. Det frem-går af Forsvarets videooptagelse, at flere personer om bord havde våben, og at det ikke kun var en person, der brugte våben. Det fremgår videre af videooptagelsen og vidneforklarin-gerne fra ..., ... og ..., at ingen tog afstand fra at bruge våben, ingen gemte sig eller forsøg-te at standse båden.

Efter vidnet ...s forklaring medfører pirateri voldelig adfærd også over for sikkerhedsgrup-per.

Efter Forsvarets videooptagelse opførte tiltalte sig som en det af gruppen, han rykkede

rundt, deltog ved at smide tønder over bord efter første skud mod Forsvarets helikopter, og tiltalte fortsatte med at være aktiv derefter.

Retten lægger herefter til grund, at tiltalte har tilsluttet sig gruppen, var aktiv ombord og ikke sagde fra. Tiltalte må på den baggrund anses for efter fælles forståelse at medvirke i det videre forløb. Da tiltalte tog med gruppen ud til pirateri med mulig gidseltagning og våben ombord, må det anses for sandsynligt, at der ville kunne blive tale om at skyde mod nogen eller at det ville kunne komme til en skudveksling.

Det fremgår blandt andet af vidnet ...s forklaring, at de så ingen tegn på, at piratgruppen ville give op. Derimod så det ud som om, at der blev opildnet til kamp, selvom helikopteren fløj tæt på skiffen og med kraftigt lys for at forsøge at få dem til at stoppe.”

Jeg er enig med Statsadvokaten i, at din klient forud for strafforfølgningen har udvist en sådan uforsigtighed og mistankepådragende adfærd, at han måtte påregne risiko for straf-forfølgning, herunder sigtelse for alvorlig kriminalitet, samt langvarig varetægtsfængsling som sket. Jeg har herved lagt særlig vægt på den af din klient udviste adfærd, som beskrevet i rettens begrundelse ovenfor. Jeg har endvidere lagt vægt på, at din klient under høringsforhandlingen forklarede, at han med sikkerhed så 7 våben i hænderne på de andre på båden, og at det af dommen af 28. november 2022 fremgår, at retten hos din klient bl.a. konfiskerede 3 stk. AK47-militærrifler med magasiner og ammunition.

Du har i din klage bl.a. gjort gældende, at nærværende sag - efter din opfattelse - ikke kan sidestilles med de typesituationer, hvorefter man nedsætter eller afviser at udbetale erstatning for indgreb af straffeprocessuel karakter. Du har i den forbindelse anført, at der ikke er tale om, at man er flygtet og senere er fundet uskyldig; har afgivet divergerende eller manglende forklaringer og senere fundet uskyldig; eller andre af de tilfældegrupper, som også Karnovs note 5646 oplister.

Jeg skal hertil bemærke, at der i betænkning nr. 801/1977 på s. 31 til brug for belysning af rækkevidden af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3 er oplistet 9 tilfældegrupper. Her finder jeg navnlig, at tilfældegruppe nr. B » *Uforsigtighed* «, hvor sigtede udviser en adfærd, der må påregnes at medføre risiko for sigtelse og anholdelse eller varetægt er relevant i nærværende sag.

...

For så vidt angår den tidsmæssige udstrækning af frihedsberøvelsen kan jeg oplyse, at det af sagens akter fremgår, at din klient blev anholdt den 24. november 2021. Den 25. november 2021 blev han af Københavns Byret varetægtsfængslet in absentia. Den 6. januar 2022 kom han til Danmark. Den 7. januar 2022 blev han fremstillet i grundlovsforhør. Ved anklageskrift af 9. maj 2022 blev der rejst tiltale i sagen. Den 21. november 2022 påbegyndte hovedforhandlingen, og den 28. november 2022 blev der afsagt dom. Fra den 28. november 2022 til den 13. december 2022, hvor han blev løsladt til Center Sandholm, var din klient varetægtsfængslet i medfør af hjemrejselovens 14, stk. 1. Sagen har efter min opfattelse haft et helt forventeligt forløb, efter at din klient kom til Danmark. Jeg finder således ikke, at frihedsberøvelsen har strakt sig ud over, hvad din klient med rimelighed kunne forvente.

Da jeg ikke finder, at din klient er berettiget til erstatning for frihedsberøvelsen pga. egen skyld, er jeg således også enig med Statsadvokaten i, at han heller ikke er berettiget til erstatning for den lidelse, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold som han må have været udsat for, som følge af frihedsberøvelsen, herunder at han i perioden for frihedsberøvelsen ikke har kunnet deltage i sin datters begravelse og har haft begrænset kontakt til familien.

For så vidt angår dit krav om erstatning for manglende udlevering af benprotese samt manglende genoptræning og medicinsk behandling som følge af amputationen af din klientens ben, er jeg enig med Statsadvokaten i, at amputationen ikke er et straffeprocessuelt indgreb, hvorfor der ikke i medfør af retsplejelovens kap. 93 a kan ydes erstatning for de af amputationen afledte krav.

Jeg har i øvrigt følgende bemærkninger til dine klagepunkter:

Ad grundlaget for frihedsberøvelsen samt tiltalefrafaldet af de øvrige personer i sagen

Du har i din klage oplyst, at det er din opfattelse, at din klient alene blev frihedsberøvet og bragt til Danmark til retsforfølgelse, fordi der var et behandlingsbehov, som Danmark var ansvarlig for. Du har endvidere oplyst, at politiet har tilkendegivet over for dig, at din klient reelt var færdigbehandlet efter indlæggelse på et sygehus i Ghana, og alligevel valgte man at fortsætte frihedsberøvelsen og medtage ham til Danmark. Der har efter din opfattelse ikke været et særligt grundlag - udover muligt helbred og behandling der har tilsagt, at din klient - modsat de øvrige sigtede i sagen - skulle retsforfølges i Danmark. Tværtimod er det din opfattelse, at der er enighed om, at din klient ikke personligt, har beskudt de danske soldater.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at jeg i forbindelse med min klagesagsbehandling i nærværende sag alene påser, om der er grundlag for at yde din klient erstatning for uberet-tiget varetægtsfængsling. Jeg skal endvidere bemærke, at både Københavns Byret og Østre Landsret løbende har taget stilling til, om betingelserne for varetægtsfængsling af din klient var opfyldt.

Jeg skal desuden bemærke, at Justitsministeren i medfør af retsplejelovens § 98, stk. 3, har hjemmel til at udstede pålæg til anklagemyndigheden vedrørende behandling af konkrete sager. Justitsministeren pålagde således den 5. januar 2022 anklagemyndigheden at standse forfølgningen i sagen, og meddele de tre medgerningsmænd tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722, stk. 2.

Retsplejelovens § 722, stk. 2, kan finde anvendelse i sager, hvor der foreligger særlige forhold, og hvor påtale ikke kan anses for påkrævet af almene hensyn. Begrundelsen for at de øvrige tiltalte i sagen blev meddelt tiltalefrafald var bl.a., at der ikke var helbredsmæssige eller retlige forhold der forhindrede, at de kunne løslades til søs i nærområdet. Det fremgår også klart af Justitsministerens pålæg, at den særlige situation alene vedrørte de med-sigtede i sagen, og således ikke din klient.

Det forhold, at din klient af helbredsmæssige og retlige grunde blev bragt til Danmark og ikke kunne løslades til søs, finder jeg således ikke kan føre til en ændret vurdering.

Ad sigtelsen ctr. tiltalens karakter

Du har på vegne af din klient fremhævet, at din klient oprindeligt blev sigtet for forsøg på manddrab, men alene fundet skyldig i forsætlig fareforvoldelse ved medvirken efter straffelovens § 252.

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, Afsnittet om erstatning i henhold til retsplejelovens kap. 93 a, pkt. 5, at taksten for frihedsberøvelse i sager om drabsforsøg forhøjes med 100%.

Da din klient efter min opfattelse har udvist egen skyld i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes, finder jeg således heller ikke grundlag for - ud fra en rimelighedsbetragtning efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 2, 2. pkt. - at kompensere din klient for, at han i perioden fra den 24. november 2021 til den 9. maj 2022 var sigtet for forsøg på manddrab, men alene blev fundet skyldig i medvirken til forsætlig fareforvoldelse.

Jeg har herved lagt vægt på rettens begrundelse, herunder at din klient tog med gruppen ud til pirateri med mulig gidseltagning og våben ombord, og at det måtte anses for sandsynligt, at der ville kunne blive tale om at skyde mod nogen eller at det ville kunne komme til en skudveksling. Jeg har endvidere lagt vægt på rettens begrundelse om, at der blev skudt mod Forsvarets helikopter, og at din klient på trods heraf tilsluttede sig gruppen, var aktiv ombord og ikke sagde fra. Jeg finder på den baggrund, at din klient måtte kunne påregne, at der var en risiko for, at han ville blive mistænkt og sigtet for en forbrydelse af alvorlig karakter, herunder forsøg på manddrab, såfremt han blev anholdt.
..."

Retten begrundelse og resultat

Erstatningssøgende var frihedsberøvet fra den 24. november 2021 til den 28. november 2022 i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, hvor han ved dom af 28. november 2022 blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1. Retten fandt, at straffen henset til omstændighederne omkring konfrontationen med og pågribelsen af bl.a. erstatningssøgende, herunder at ingen danske soldater kom til skade ved den strafbare handling, til forløbet vedrørende de medsigtede og endelig erstatningssøgendes helbredsmæssige situation, skulle bortfalde i medfør af straffelovens § 83.

Erstatningssøgende var samlet frihedsberøvet i 384 dage.

Ved bedømmelsen af, om erstatningssøgende har udvist egen skyld i en sådan grad, at erstatningen i det hele skal bortfalde, bemærkes, at han ved dommen blev fundet skyldig i at have overtrådt straffelovens § 252, stk. 1, i forening med andre ved i grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde med bl.a. AK47 geværer den 24. november 2021 ca. kl. 18.57 på en afstand af ca. 225 meter at have affyret adskillige skud (bygeskud) og dernæst ca. kl. 19.07 på en afstand af ca. 217 meter igen at have skudt mod fregatten Esbern Snares helikopter, mens den var i luften tæt på skiffen, hvilket forvoldte nærliggende fare for det danske helikopterpersonales liv eller førlighed.

Retten fandt det herunder bevist, at erstatningssøgende var taget ud på havet for at begå kriminalitet, og at han indgik i en gruppe af pirater. Retten lagde endvidere efter erstatningssøgendes forklaring til grund, at han var bekendt med, at der var våben med ombord, og at han skulle have "big money" for sin bistand. Retten fandt det sandsynligt, at der ville kunne blive tale om at skyde mod nogen, eller at det ville kunne komme til en skudveksling. Retten bemærkede endvidere, at erstatningssøgende deltog ved bl.a. at smide tønder over bord efter første skud mod helikopteren og fortsatte med at være aktiv derefter.

I forbindelse med episoden blev erstatningssøgende såret og fik ombord fregatten Esbern Snare amputeret sit ene ben, mens han var tilbageholdt og frihedsberøvet af de danske styrker. Han blev efterfølgende indlagt på et hospital i Ghana for at modtage lægefaglig behandling, hvorved han stadig var under bevogtning og således fortsat frihedsberøvet. Han blev udskrevet, bragt

til Danmark, hvor han blev anholdt og varetægtsfængslet. Han blev løbende fortsat fængslet på baggrund af det samme forhold, som han blev dømt for, uagtet at den påsigtede adfærd undervejs blev henført under en anden bestemmelse i straffeloven.

Der foreligger således årsagssammenhæng mellem den kriminelle adfærd, erstatningssøgende blev fundet skyldig i at have begået, og frihedsberøvelsen af ham.

Retten bemærker, at udenlandske og internationale styrker, herunder danske, havde en legitim interesse i at forebygge og bekæmpe pirateri i det internationale farvand i Guineabugten. Henset hertil finder retten, at det ikke var upåregneligt for erstatningssøgende, at der var risiko for at blive tilbageholdt ved deltagelse i en konfrontation med en sådan kriminalitetsforebyggende og -bekæmpende styrke, herunder at der var risiko for langvarig varetægtsfængsling ved eskalering af konfrontationen til en egentlig væbnet konflikt som sket.

Retten finder herefter, at erstatningssøgende har udvist en sådan grad af egen skyld, at der hverken helt eller delvis foreligger grundlag for at udbetale erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Vedrørende erstatningssøgendes synspunkt om, at han var færdigbehandlet på hospitalet i Ghana, således at han kunne udskrives og løslades til lands, bemærkes det, at det fremgår af lægeerklæringen af 31. december 2021, at det bl.a. blev anbefalet at tilse sår regelmæssigt og foretage blodmålinger, og at sting skulle tages ud den 12. februar 2022. Endvidere anbefalede man aktivering ved brug af krykker og tilsyn ved fysioterapeut. Det var således den lægelige vurdering, at der skulle ske sundhedsfaglig opfølgning på erstatningssøgendes helbredsmæssige tilstand. Der forelå endvidere, som erstatningssøgende har medgivet, ikke tilsagn fra de ghanesiske myndigheder om at meddele erstatningssøgende opholdstilladelse i Ghana, således at det reelt ikke var muligt at løslade ham til lands, hvis hans helbredsmæssige forhold måtte have tilsagt det.

Hvad angår erstatningssøgendes synspunkt om, at de tre medsigtede blev meddelt tiltalefrafald og løsladt til søs, bemærker retten, at den danske stat havde en legitim interesse i at bringe erstatningssøgende til Danmark med henblik på strafforfølgning, særligt idet det ved justitsministerens pålæg af den 5. januar 2022 fortsat var vurderingen, at der var helbredsmæssige og retlige grunde til, at han ikke som de øvrige medsigtede kunne meddeles tiltalefrafald. Der foreligger således ikke grundlag for på trods af den af ham udviste egen skyld at tilkende ham erstatning ud fra en ligheds- eller rimelighedsbetragtning.

Som følge heraf vil anklagemyndigheden være at frifinde.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger, herunder 17.452,50 kr. med tillæg af moms i salær og 242,56 kr. i transportudgifter til den beskikkede advokat, advokat Jesper Storm Thygesen.

Dommer